

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำเนินงานจัดการศึกษาในระดับโรงเรียน ความเจริญก้าวหน้าและความสำเร็จในการดำเนินงานบริหารโรงเรียนต้องอาศัยองค์ประกอบด้านปัจจัยและอิทธิพลของสิ่งต่างๆหลายประการ เช่น ปัจจัยเกี่ยวกับบุคคล ปัจจัยเกี่ยวกับนโยบายและวัตถุประสงค์ ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและอื่นๆ โดยเฉพาะปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อความเจริญก้าวหน้าและความสำเร็จของโรงเรียนเป็นอย่างมาก องค์ประกอบของปัจจัยของบรรยากาศองค์การที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง คือ ผู้บริหารโรงเรียน เพราะเป็นบุคคลที่มีอำนาจสูงสุดในการบริหารงานภายในโรงเรียน เป็นผู้มีอิทธิพลต่อความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน และต่อการจัดการศึกษาให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ดังที่ Keith Davis (อ้างถึงในกิติพันธ์ รุจิรกุล, 2529) มีความเห็นว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดบทบาทของผู้นำที่เหมาะสม ซึ่งมีผลกระทบต่อกัน 4 ประการ ได้แก่ ตัวผู้นำ ผู้ตาม จุดมุ่งหมาย และสิ่งแวดล้อม เพราะการเป็นผู้นำในหน่วยงานจัดเป็นบทบาทสำคัญของผู้นำที่จะต้องทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ และกระตุ้นผู้ตามให้ไปสู่จุดหมายในสิ่งแวดล้อมที่เฉพาะเจาะจง คุณลักษณะของผู้นำและระบบการบริหารของผู้บริหาร ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศขององค์การอย่างมาก ดังนั้นบรรยากาศองค์การ (Organization Climate) จึงเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จของงานกับความต้องการของสมาชิก โดยมีผู้นำเป็นผู้ควบคุม ดังนั้น ผู้นำที่มีคุณลักษณะหรือมีระบบการบริหารที่แตกต่างกันย่อมจะส่งผลถึงบรรยากาศขององค์การหรือหน่วยงานที่แตกต่างกันด้วย

Rensis Likert ได้กล่าวถึงบรรยากาศองค์การหรือระบบทางการจัดการจากลักษณะการดำเนินงานในแง่ต่างๆของแต่ละระบบ ซึ่งอาจจัดเป็นบรรยากาศองค์การตามรูปแบบของผู้นำ 4 แบบ คือ

- 1.แบบเผด็จการ (Exploitive authoritative)
- 2.แบบเผด็จการแบบมีศิลป์ (Benevolent authoritative)
- 3.แบบปรึกษาหารือ (Consultative)
- 4.แบบการมีส่วนร่วม (Participative group)

การวัดตัวแปรจะมีตัวแปรอยู่ 8 ตัวแปร คือ กระบวนการภาวะผู้นำ พลังทางการจูงใจ กระบวนการติดต่อสื่อสาร กระบวนการอิทธิพล-ปฏิสัมพันธ์ กระบวนการตัดสินใจ การกำหนดเป้าหมาย กระบวนการควบคุม เป้าหมายของผลการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม

สุนันทา เลานันท์ (2531) กล่าวว่า แบบสอบถามมาตรฐานที่ใช้วัดบรรยากาศการบริหารในองค์การที่มีผู้รู้จักและใช้กันมาก คือ แบบ POC (Profile of Organizational Characteristics) ใช้เพื่อตรวจสอบบรรยากาศขององค์การโดยทั่วไป แบบสอบถามบรรยากาศองค์การโดยทั่วไปของ Rensis Likert มีประโยชน์ช่วยให้ทราบทิศทางของการเปลี่ยนแปลงในองค์การและช่วยให้เปรียบเทียบกับบรรยากาศของหน่วยงานอื่นได้สะดวก

ถวิล เกื้อกลางส์ (2530) กล่าวว่า มาตรฐานวัดคุณลักษณะภาพรวมทางองค์การ POC ของ Rensis Likert มีลักษณะคล้ายกับมาตรฐานวัดบรรยากาศองค์การ OCDQ ของ Andrew W. Halpin ในแง่ที่อยู่บนพื้นฐานมิติบรรยากาศด้านมาตรฐานทางสังคม ในระยะแรก Rensis Likert ใช้มาตรวัด POC ทำการศึกษาวิจัยองค์การทางธุรกิจในประเด็นที่ว่า การเปลี่ยนแปลงในบรรยากาศองค์การมีความเกี่ยวข้องกับเกณฑ์ของผลการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ และเครื่องมือวัดรูปแบบระบบหรือบรรยากาศทางองค์การของ Likert สามารถใช้กับโรงเรียนได้เช่นเดียวกัน

ชาญชัย อาจันสมาจารย์ (2521) กล่าวว่า บรรยากาศ คือสิ่งที่ทำให้การปฏิบัติงานในองค์การมีประสิทธิภาพและสนองความต้องการของพนักงาน องค์การมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเพื่อให้ทันกับสภาพแวดล้อม บรรยากาศในองค์การนอกจากจะสนองความต้องการขององค์การแล้ว ยังต้องสนองความต้องการของบุคลากรในองค์การด้วยและองค์ประกอบที่ก่อให้เกิด

บรรยากาศในองค์การ เช่น แบบภาวะผู้นำ กระบวนการตัดสินใจ รูปแบบการสื่อความหมาย การสร้างแรงจูงใจ เป็นสิ่งที่ส่งผลต่อบรรยากาศขององค์การทั้งสิ้น

องค์การที่มีประสิทธิภาพจึงให้ความสนใจในการที่จะวิเคราะห์ ศึกษาด้านบรรยากาศ องค์การเพราะบรรยากาศที่ดีจะมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร การเสริมสร้างบรรยากาศ องค์การที่พึงประสงค์ จะให้ผลสนับสนุนการจูงใจในการปฏิบัติงาน ช่วยส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น คุณภาพของการจัดการศึกษาจะมีประสิทธิภาพต้องอาศัยบรรยากาศ ของสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง

กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานปกครองท้องถิ่น อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครตาม มาตรา 66 (6) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 ได้กำหนดให้มีการจัดการศึกษาภาคบังคับในระดับประถมศึกษาซึ่งบทบาทในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร นี้ อยู่ในความควบคุมดูแลของสำนักงานศึกษาและสำนักงานเขต ทั้ง 36 เขต ปัจจุบันมีโรงเรียน ในสังกัดจำนวน 427 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 801 คนขึ้นไป) จำนวน 104 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 401-800 คน) จำนวน 121 โรงเรียนและโรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนต่ำกว่า 400 คน) จำนวน 202 โรงเรียน โดยในปี การศึกษา 2536 จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาให้แก่เด็กในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับเป็นจำนวน 221,882 คน (สำนักงานศึกษา, 2536)

ในด้านโครงสร้างการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานครในระดับกรุงเทพมหานคร ผู้มีอำนาจได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานครตามลำดับ มีคณะกรรมการการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่เป็นคณะที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (ตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2524) มี

สำนักงานการศึกษาเป็นส่วนราชการที่รับผิดชอบดำเนินการศึกษา ในระดับสำนักงานเขต ผู้มีอำนาจ ได้แก่ ผู้อำนวยการเขต มีคณะกรรมการศึกษาเขตทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของผู้ผู้อำนวยการเขต และมีงานศึกษาธิการเขตเป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินงาน ส่วนในระดับโรงเรียน ผู้มีอำนาจ ได้แก่ หัวหน้าสถานศึกษาตำแหน่งอาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการโรงเรียน โดยมีคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนเป็นคณะที่ปรึกษาของหัวหน้าสถานศึกษา และโรงเรียนเป็นระดับปฏิบัติงาน

ในด้านนโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร คณะผู้บริหารกรุงเทพมหานครซึ่งมาจากการเลือกตั้งเป็นผู้กำหนดนโยบายแถลงต่อสภากรุงเทพมหานคร โดยรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ฝ่ายการศึกษา นโยบายการศึกษากรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2536-2539 คือ

1. ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม เร่งพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ด้านวิชาการ เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์
3. ด้านโภชนาการ ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีคุณภาพถูกต้องหลักโภชนาการอย่างทั่วถึงและเพียงพอ ตลอดจนมีวินัยในการรับประทานอาหาร
4. ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยเน้นด้านดนตรี กีฬา ศิลปะและอาชีพท้องถิ่น
5. ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียน
6. ด้านอาคารสถานที่ เร่งปรับปรุงสภาพอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้สวยสะอาด มีบรรยากาศวิชาการ
7. ด้านสวัสดิการครูและบุคลากร ปรับปรุงสวัสดิการที่เหมาะสมให้แก่ครู ภารโรงเพื่อสร้างขวัญ กำลังใจ และความภาคภูมิใจในวิชาชีพ
8. ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน ชุมชน และสังคม

9. ด้านการขยายโอกาสทางการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการขยายโอกาสทางการศึกษา
10. ด้านการบริหารงานบุคคล ปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารงานบุคคล
11. ด้านการเสริมสร้างประชาธิปไตยในโรงเรียน เร่งปลูกฝังหลักการประชาธิปไตยในโรงเรียน
12. ด้านการบริการประชาชน จัดบริการทางการศึกษาแก่ประชาชนผู้ด้อยโอกาส

ในด้านสภาพแวดล้อมภายนอกจากแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2535-2539) แผนงานการศึกษาและวัฒนธรรม กล่าวไว้ว่า กรุงเทพมหานครมีการขยายตัวจนกลายเป็นศูนย์กลางความเจริญในทุกด้าน และมีประชากรหนาแน่นแห่งหนึ่งของโลก สภาพความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมอย่างมากกล่าวคือ มีการอพยพหลังไหลของแรงงานเข้ามาตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานอยู่ตลอดเวลา ชุมชนขยายตัวเกิดความแออัด ความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม การให้บริการพื้นฐานทางสังคมของรัฐทำได้ไม่ทั่วถึง นอกจากนี้ผลจากความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและระบบสังคมไทยที่เป็นสังคมเปิด มีการถ่ายเทวัฒนธรรมจากต่างประเทศได้ง่ายและรวดเร็ว ทำให้วิถีชีวิต ค่านิยม จริยธรรมและความมั่นคงของสถาบันครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปในทางเสื่อมลง

นอกจากนี้กรุงเทพมหานครยังถือว่า การจัดการศึกษาภาคบังคับเป็นหน้าที่หลักสำคัญประการหนึ่ง ซึ่งกรุงเทพมหานครมีนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของการปฏิบัติงาน ดังที่นโยบายของรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครฝ่ายการศึกษา แถลงต่อสภากรุงเทพมหานคร (สำนักการศึกษา, 2535) คือ

ปรับปรุงกลไกการบริหารให้มีประสิทธิภาพ

1. การบริหาร ได้แก่ การบริหารการศึกษาทั่วไป การบริหารการประสานงานการนิเทศและการประเมินผล

2. ผู้บริหาร ได้แก่ เขียมเฮียน ฮุดิธรรม ชื่อสัตย์ มีศรัทธาในงานประชุมปรึกษาหารือ เริ่มสร้างสรรค์ ฮิดมึนในพรหมวิหารสี่

ในแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2535-2539) แผนงานการศึกษาและวัฒนธรรม เน้นการส่งเสริมให้โรงเรียนมีความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะเห็นได้ว่า กรุงเทพมหานครมีนโยบายที่จะพัฒนาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครทั้งหมดให้เป็นองค์การที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากสภาพความเป็นมาดังกล่าวในด้านโครงสร้างการบริหาร นโยบายทางด้านการศึกษาและสภาพแวดล้อมภายนอกของกรุงเทพมหานครมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากหน่วยงานทางการศึกษาอื่นๆ และย่อมมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมภายในองค์การหรือบรรยากาศองค์การอย่างมาก ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัย เรื่องบรรยากาศองค์การ และโรงเรียนประถมศึกษานขนาดใหญ่สังกัดกรุงเทพมหานครมีนักเรียน 801 คนขึ้นไป ซึ่งมีจำนวน 99 โรงเรียนและโรงเรียนขนาดใหญ่ เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมตามเกณฑ์ของกรุงเทพมหานคร โดยมีผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร จำนวน 2-4 คน จำนวนครูและงบประมาณครบตามเกณฑ์ ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะโรงเรียนขนาดใหญ่มาทำการศึกษา เนื่องจากการศึกษาโรงเรียนที่มีความพร้อมสมบูรณ์จะทำให้ได้ภาพรวมของบรรยากาศองค์การที่มีความชัดเจน ประกอบกับยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดทำการวิจัยเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนประถมศึกษานขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานครมาก่อนผู้วิจัยในฐานะที่มีความเกี่ยวข้อง จึงมีความสนใจและต้องการที่จะศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารการศึกษาในระดับประถมศึกษาของกรุงเทพมหานครต่อไป โดยการวิจัยยึดกรอบแนวคิดในการศึกษาบรรยากาศองค์การจากรูปแบบการเป็นผู้นำ จากทฤษฎี 4 ระบบของ Rensis Likert ศึกษาตัวแปร ในด้านภาวะผู้นำ การจูงใจ การติดต่อสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์ การตัดสินใจ การกำหนดเป้าหมายและสิ่งการ การควบคุมการปฏิบัติงาน การกำหนดมาตรฐาน การปฏิบัติงาน และ การฝึกอบรม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษาในการตรวจสอบบรรยากาศองค์การในโรงเรียนของตนเอง และนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการดำเนินงาน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาและก่อให้เกิดประสิทธิผลได้อย่างมาก

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบรรยากาศองค์การในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่
สังกัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของงานวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ในสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนตั้งแต่ 801 คน ขึ้นไป ในปีการศึกษา 2537
3. การวิจัยนำทฤษฎี 4 ระบบ ของ Rensis Likert มาทำการศึกษابรรยากาศองค์การโดยศึกษาตัวแปร 8 ตัวแปร คือ
 1. กระบวนการภาวะผู้นำ
 2. พลังทางการจูงใจ
 3. กระบวนการติดต่อสื่อสาร
 4. กระบวนการอิทธิพลและปฏิสัมพันธ์
 5. กระบวนการตัดสินใจ
 6. การกำหนดวัตถุประสงค์หน่วยงานและการสั่งการ
 7. กระบวนการควบคุมการปฏิบัติงาน
 8. การปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และการฝึกอบรม

จากตัวแปรดังกล่าวได้แบ่งบรรยากาศองค์การ ตามลักษณะของผู้นำในองค์การ เป็น

4 แบบ คือ

- 1.แบบเผด็จการ (Exploitive authoritative)
- 2.แบบเผด็จการแบบมีศิลป์ (Benevolent authoritative)
- 3.แบบปรึกษาหารือ (Consultative)
- 4.แบบการมีส่วนร่วม (Participative group)

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาบรรยากาศองค์การในโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่สังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2537 ที่มีนักเรียนตั้งแต่ 801 คนขึ้นไป จำนวน 99 โรงเรียน และใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 80 โรงเรียนเท่านั้น

คำนิยาม

บรรยากาศองค์การ หมายถึง บรรยากาศในการปฏิบัติงานในโรงเรียนซึ่งเป็นความรู้สึกหรือการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์ ที่มีต่อองค์การที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ต่อพฤติกรรมของครู-อาจารย์และผู้บริหารที่ปฏิบัติงานร่วมกัน

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง สถานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมปีที่ 6

โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง สถานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมปีที่ 6 ที่มีนักเรียนตั้งแต่ 801 คน ขึ้นไป ผู้บริหารตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน มีผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 2-4 คน และกรุงเทพมหานคร กำหนดให้เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่

กรุงเทพมหานคร หมายถึง องค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยมีระเบียบการปกครองตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

ผู้นำ หมายถึง บุคคลซึ่งมีผลต่อบรรยากาศภายในองค์การ ตามทฤษฎีของ Rensis Likert ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 แบบ ดังนี้ คือ

1. ผู้นำแบบเผด็จการ (Exploitive authoritative)
2. ผู้นำแบบเผด็จการแบบมีศิลป์ (Benevolent authoritative)
3. ผู้นำแบบปรึกษาหารือ (Consultative)
4. ผู้นำแบบการมีส่วนร่วม (Participative group)

ข้าราชการครู หมายถึง ผู้บริหารและครู ที่รับราชการอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้อำนาจหน้าที่ในการให้การศึกษาหรือปฏิบัติงานด้านต่างๆของโรงเรียน

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครในการปรับบรรยากาศองค์การในโรงเรียนของคนให้เหมาะสม
2. เป็นข้อมูลสำหรับกรุงเทพมหานครในการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อให้เป็นผู้นำที่จะเอื้อในการสร้างบรรยากาศองค์การให้ถูกต้องเหมาะสม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

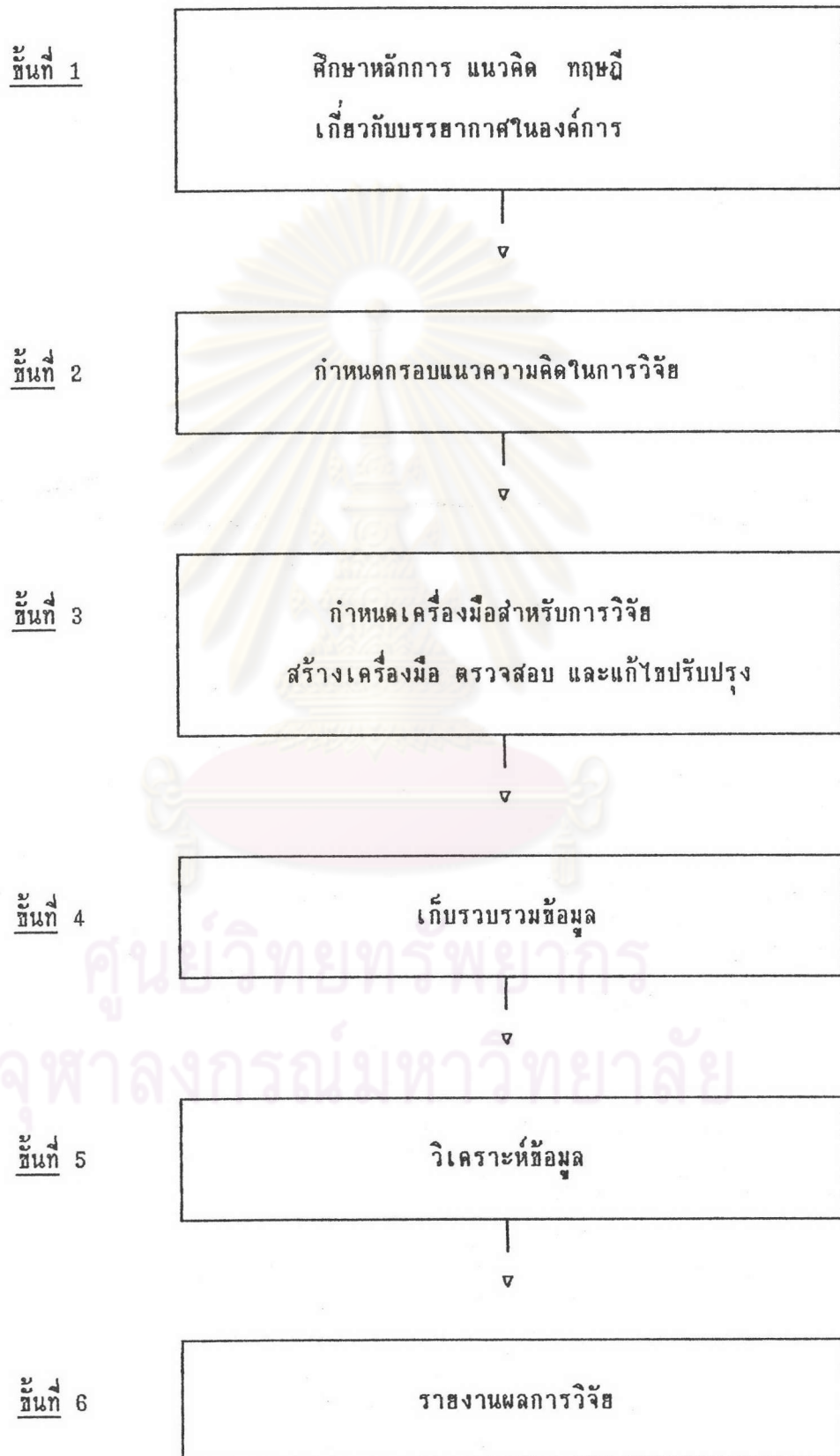
ประชากร ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 99 โรงเรียนเป็นประชากรในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรได้แก่โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มตัวอย่างตามตารางของ Robert V.Krejcie และ Daryle W. Morgan จำนวน 80 โรงเรียน

ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียน จำนวน 4.630 คน สุ่มตัวอย่างมาวิจัยเป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 354 คน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ขั้นตอนในการวิจัย แบ่งเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

รายละเอียดแต่ละขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค้นคว้าหลักการ แนวความคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การ จากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดเครื่องมือสำหรับการวิจัย ศึกษาแบบสอบถามจากต้นฉบับ ของ Rensis Likert คือ แบบ POC (Profile of Organizational Characteristics) รวมทั้งจากตำราและงานวิจัยที่มีผู้แปลเรียบเรียงมา ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไข นำมาแก้ไขปรับปรุง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือ เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Checklist)

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับบรรยากาศองค์การ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่งแบบสอบถามด้วยตนเองทางไปรษณีย์ รับคืนด้วยวิธีเดียวกันจำนวน 56 โรงเรียน ส่วนอีกจำนวน 24 โรงเรียนผู้วิจัยรับคืนด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

- 5.1 สถานภาพทั่วไปใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่และค่าร้อยละ
- 5.2 บรรยากาศองค์การ จำแนกตามตัวแปรรายชื่อโดย หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ
- 5.3 พิจารณาสถานภาพองค์การ จำแนกตามตัวแปรและรายชื่อโรงเรียน โดยหา

ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

ขั้นตอนที่ 6 การรายงานผลการวิจัย

ลำดับขั้นตอนการเสนอข้อมูล

นำเสนอรายงานการวิจัย แบ่งเป็น 5 บท ดังนี้

- บทที่ 1 บทนำ
- บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย
- บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย